

**MATERSKÁ ŠKOLA INTERNÁTNA,
MASARYKOVA 11175/20C, PREŠOV**

**AKO ORGANIZAČNÁ ZLOŽKA SPOJENEJ ŠKOLY INTERNÁTNEJ,
MASARYKOVA 11175/20C, PREŠOV**

**Školský vzdelávací program pre materskú školu
internátnu**

Názov: KROK ZA KROKOM SPOZNÁVAJME SVET

Stupeň vzdelania	predprimárne
Forma výchovy a vzdelávania	celodenná, poldenná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	materská škola
Dátum prerokovania v pedagogickej rade školy	16.3.2023
Dátum prerokovania v rade školy	20.3.2023
Dátum schválenia ŠkVP zriaďovateľom	
Platnosť ŠkVP	1.9.2023

Predkladateľ:

Názov školy: Materská škola, Masarykova 11175/20C, Prešov - organizačná zložka Spojenej školy internátnej

Adresa : Masarykova 11175/20C, Prešov, 080 01

IČO: 42085381

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP : Mgr. Danica Tomčová

Kontakt: 051/7480181

e-mail : szs@slovanet.sk

web: www.szsimasarykova.edupage.org

Zriaďovateľ:

Názov : Okresný úrad Prešov, odbor školstva, Tarasa Ševčenka 11, Prešov, 080 01

Riaditeľ školy: Mgr. Hedviga Tomášová

Evidencia platnosti a revidovania:

Platnosť, revidovanie	dátum	inovácia, zmena , úprava
Prerokovanie v PR/ a RŠ	26.6.2023/ 28.6.2023	prerokovaný a schválený PR a RŠ
Platnosť ŠkVP od	1.9.2023	

PR- pedagogická rada / RŠ- rada školy

Použité skratky

ŠtVP – štátny vzdelávací program

ŠkVP – školský vzdelávací program

MŠ – materská škola

PPPPV – pokračovanie plnenia povinného predprimárneho vzdelávania

MP – mentálne postihnutie

SP – sluchové postihnutie

TP – telesné postihnutie

NKS – narušená komunikačná schopnosť

AU – autizmus

PVP – pervazívne vývinové poruchy

VNP – viacnásobné postihnutie

VO - vzdelávacia oblasť

JaK – jazyk a komunikácia

- **HR** – hovorená reč

- **PR** – písaná reč

- **ILI** – individuálna logopedická intervencia

- **SV** – sluchová výchova

- **SPJ** – slovenský posunkový jazyk

MaPI – matematika a práca s informáciami

- **ČaV** – čísla a vzťahy

- **GaM** – geometria a meranie

- **L** – logika

- **Psi** – práca s informáciami

ČaP – človek a príroda

- **VP** – vnímanie prírody

- **R** – rastliny

- **Ž** – živočíchy

- **RaŽ** – rastliny a živočíchy

- **Č** – človek

- **NP** – neživá príroda

- **PJ** – prírodné javy

ČaS – človek a spoločnosť

- **OvČ** – orientácia v čase

- **OvO** – orientácia v okolí

- **OvP** – orientácia v priestore

- **DP** – dopravná výchova

- **GO** – geografia okolia

- **HO** – história okolia

- **NP** – národné povedomie

- **LvBŠO** – ľudia v blízkom a širšom okolí

- **ZA** – základy etikety

- **LVaE** – ľudské vlastnosti a emócie

- **PS** – prosociálne správanie

ČaSP – človek a svet práce

- **MaV** – materiály a ich vlastností

- **K** – konštruovanie

- **UZ** – užívateľské zručnosti

- **TV** – technológie výroby

- **RaP** – remeslá a profesie

UaK – umenie a kultúra

- **HV – hudobná výchova**
- **RPV – rytmicko – pohybová výchova**
- **VV – výtvarná výchova**

ZaP – zdravie a pohyb

- **ZaZŽŠ – zdravie a zdravý životný štýl**
- **HaSČ – hygiena asebaobslužné činnosti**
- **PaTZ – pohyb a telesná zdatnosť**

Obsah

1	Názov vzdelávacieho programu	9
2	Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania.....	9
3	Vlastné zameranie školy	9
4	Stupeň vzdelania, ktorý dosiahne dieťa absolvovaním školského vzdelávacieho programu	10
4.1	Kompetencie dieťaťa s mentálnym postihnutím.....	10
4.2	Kompetencie dieťaťa so sluchovým postihnutím.....	13
4.3	Kompetencie dieťaťa s telesným postihnutím	15
4.4	Kompetencie dieťaťa s narušenou komunikačnou schopnosťou	17
4.5	Kompetencie dieťaťa s autizmom a inými pervazívnymi poruchami	21
4.6	Kompetencie dieťaťa s viacnásobným postihnutím	24
5	Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania	28
6	Učebné osnovy	28
6.1	Obsahové celky a týždenné témy.....	34
6.2	Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti.....	35
7	Vyučovací jazyk.....	36
8	Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí	36
	Príloha č. 1: Učebné osnovy pre deti s mentálnym postihnutím	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	Príloha č. 2: Učebné osnovy pre deti so sluchovým postihnutím	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	Príloha č. 3: Učebné osnovy pre deti s telesným postihnutím	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	Príloha č. 4: Učebné osnovy pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou ..	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	Príloha č. 5: Učebné osnovy pre deti s autizmom a inými pervazívnymi poruchami.	Chyba! Záložka nie je definovaná.
	Príloha č. 6: Učebné osnovy pre deti s viacnásobným postihnutím ..	Chyba! Záložka nie je definovaná.

1 Názov vzdelávacieho programu

Krok za krokom spoznávajme svet

2 Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Vlastné ciele predprimárneho vzdelávania sú:

- Rozvíjať komunikačné schopnosti dieťaťa v rámci jeho možností a v rámci jeho postihnutia.
- Naučiť dieťa zvládnuť samoobslužné činnosti v čo najväčšej miere.
- Pripraviť dieťa na fungovanie v kolektíve rovesníkov a zabezpečiť jeho plynulý prechod do základnej školy, prípadne špeciálnej základnej školy.

3 Vlastné zameranie školy

Na vzdelávanie v materskej škole sa prijímajú deti so zdravotným znevýhodnením, spravidla od troch do šiestich rokov a deti s pokračovaním plnenia povinného predprimárneho vzdelávania.

Edukácia sa zameriava na špecifické a individuálne potreby a požiadavky, na komplexnú odbornú starostlivosť o takéto deti. Je tiež zameraná na včasnú stimuláciu detí, rozvíjanie všetkých ich zmyslov, včasnej komunikácie a rozvoj ich celkovej osobnosti, so zreteľom na ich individuálne potreby a požiadavky, ktoré vyplývajú z druhu postihnutia.

Jadrom edukačného procesu je edukačná hra, lebo od hry sa všetko odvíja. Hra je východiskom pre formovanie a rozvíjanie osobnosti dieťaťa vo všetkých rozvojových oblastiach (M. Podhájecká, 2009).

Materská škola je organizačnou zložkou Spojenej školy internátnej, Masarykova 11175/20C v Prešove. Funguje od roku 1994. Nachádza sa v hlavnej budove školy. Jedna trieda sa nachádza na elokovanom pracovisku v budove Centra pre deti a rodiny na Požiarnickej ulici v Prešove. Navštevujú ju deti z menovaného centra, ktoré kvôli svojmu zdravotnému stavu musia byť pod dozorom zdravotného personálu.

Jej organizačnými zložkami sú aj špeciálna základná škola internátna, praktická škola internátna, základná škola pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami. Súčasťou školy je aj školský internát, školský klub detí a školská jedáleň.

Keďže škola má už niekoľkoročné skúsenosti s primárnym vzdelávaním žiakov s mentálnym a viacnásobným postihnutím v špeciálnej základnej škole, považuje za dobrú stratégiu pripravovať si svojich budúcich žiakov už od predškolského veku. V MŠ deti získajú potrebné vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré im pomôžu skôr sa adaptovať v špeciálnej základnej škole a budú lepšie pripravené na učenie.

Organizácia denných činností je flexibilná, prispôsobená individuálnym potrebám každého dieťaťa s postihnutím. Usporiadanie denných činností

- zohľadňuje aktuálny psychický a fyzický stav dieťaťa,

- prihliada na špecifické potreby a možnosti dieťaťa,
- zabezpečuje vyvážené striedanie foriem denných činností (optimálny biorytmus, bezstresové prostredie, individuálne osobitosti).

Výchova a vzdelávanie detí v materskej škole sa uskutočňuje prostredníctvom týchto foriem denného poriadku:

Hry a činnosti podľa výberu detí

Zdravotné cvičenia

Vzdelávacie aktivity

Pobyt vonku

Odpočinok

Činnosti zabezpečujúce životosprávu – osobná hygiena, stravovanie, stolovanie.

Individuálna logopedická intervencia

Špeciálne cvičenia

Rehabilitačná starostlivosť

Všetky organizačné formy denného poriadku sú rovnocenné. Majú vplyv na rozvoj osobností dieťaťa vo všetkých vzdelávacích oblastiach a preto ich pedagogický usmerňujú kvalifikovaní špeciálni pedagógovia predprimárneho vzdelávania.

Špeciálna materská škola môže organizovať výlety, exkurzie, divadelné predstavenia a ďalšie aktivity. Tieto aktivity sa organizujú so súhlasom zákonného zástupcu.

4 Stupeň vzdelania, ktorý dosiahne dieťa absolvovaním školského vzdelávacieho programu

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť.

4.1 Kompetencie dieťaťa s mentálnym postihnutím

Profil absolventa dieťaťa s mentálnym postihnutím (ďalej aj „MP“) predprimárneho vzdelávania je koncipovaný s ohľadom na kľúčové kompetencie dieťaťa podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (2016) pri rešpektovaní špecifických osobností vyplývajúcich z mentálneho postihnutia a individuálnych možností a schopností dieťaťa s MP prostredníctvom kompetencií uvedených v nasledujúcej tabuľke:

	Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru mentálneho postihnutia
--	--

<p>1. Komunikačné kompetencie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – vyjadruje svoje potreby slovne alebo pomocou augmentatívnej a/alebo alternatívnej komunikácie (podporné a náhradné spôsoby komunikácie), – nadväzuje očný kontakt pri komunikácii, – reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku, hlasnosť prejavu prispôsobuje situácii), – chápe jednoduché požiadavky dospelých, reprodukuje básne, riekanky, – vyjadruje podľa svojich možností aspoň na elementárnej úrovni svoje myšlienky, názory bez/s pomocou učiteľa, – zreprodukuje samo alebo s pomocou učiteľa aspoň na elementárnej úrovni osvojené poznatky.
<p>2. Matematické kompetencie</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru mentálneho postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – priraduje a triedi predmety podľa určitých kritérií, – pozná a rozlišuje niektoré geometrické tvary, – orientuje sa v priestore a rovine bez/s pomocou učiteľa.
<p>3. Digitálne kompetencie</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru mentálneho postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – pozná a prípadne aj využíva rôzne zdroje získavania informácií prostredníctvom sledovania informačno-komunikačných technológií, z rôznych médií bez/s pomocou učiteľa, – aplikuje elementárne zručnosti v činnostiach s detskými edukačnými programami bez/s pomocou učiteľa, – pozná niektoré mobilné komunikačné prostriedky, – dokáže samostatne alebo s pomocou ovládať jednoduchú digitálnu hračku.
<p>4. Kompetencie učiť sa, riešiť problémy</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru mentálneho postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – prejavuje primerane svojim možnostiam zvedavosť a spontánny záujem o spoznávanie nového, – využíva samo alebo s pomocou primerané pojmy, znaky a symboly, – pozoruje, opakuje, precvičuje, napodobňuje,

	<ul style="list-style-type: none"> – aplikuje v hre, v rôznych aktivitách a situáciách získané poznatky a skúsenosti, – vyvíja vôľové úsilie v hre a inej činnosti, – hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, – naučí sa pracovať s hračkami, knihou, učebnými pomôckami alebo dokáže s nimi pracovať s pomocou učiteľa, – rieši problémy bez/s pomocou učiteľa, – objavuje a nachádza funkčnosť vecí, uvedomuje si ich zmeny.
5. Sociálne a personálne kompetencie	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru mentálneho postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – správa sa empaticky k svojmu okoliu, – hrá sa a pracuje vo dvojici, v skupine, v kolektíve, – zotrva v hre a inej činnosti a dokončí ju bez/s pomocou učiteľa, – nadväzuje spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými, – rieši konflikty s pomocou dospelých alebo samostatne, – uvedomuje si vlastnú identitu, – prejavuje svoje pocity, – presadzuje sa v aktivitách.
6. Občianske kompetencie	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru mentálneho postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – správa sa v skupine, v kolektíve podľa spoločenských pravidiel a noriem, – orientuje sa v spoločenskom prostredí, – zaujíma sa o dianie v rodine, v materskej škole, v bezprostrednom okolí.
7. Pracovné kompetencie	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru mentálneho postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – zvláda samostatne alebo s pomocou sebaobslužné činnosti, – využíva bez/s pomocou učiteľa globálnu motoriku prekonávaním prekážok, – prejavuje na elementárnej úrovni grafomotorickú gramotnosť, – adekvátne používa hračky a niektoré predmety, – pracuje samostatne alebo s pomocou s prírodným materiálom.

Súbor kompetencií slúži ako informácia pre pedagógov, aby vedeli, kam majú smerovať svoje pedagogické pôsobenie prostredníctvom cieľavedomej, zmysluplnej a rozvojovým možnostiam dieťaťa s MP primeranej výchovno-vzdelávacej činnosti.

4.2 Kompetencie dieťaťa so sluchovým postihnutím

Profil absolventa dieťaťa so sluchovým postihnutím predprimárneho vzdelávania je koncipovaný s ohľadom na kľúčové kompetencie dieťaťa podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (2016) prostredníctvom kompetencií uvedených v nasledujúcej tabuľke:

<p>1. Komunikačné kompetencie</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru sluchového postihnutia: – chápe jazyk (reč) ako komunikačný prostriedok,</p> <ul style="list-style-type: none"> – prostredníctvom rôznych komunikačných prostriedkov nadväzuje a vedie dialóg a rozhovor s deťmi i dospelými, – vyjadruje a komunikuje svoje myšlienky a potreby prostredníctvom najoptimálnejšieho komunikačného prostriedku, – chápe jednoduché požiadavky dospelých, <ul style="list-style-type: none"> – reprodukuje oznamy, texty, – má vybudovanú predčitateľskú gramotnosť.
<p>2. Matematické kompetencie a kompetencie v oblasti vedy a techniky</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru sluchového postihnutia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ovláda numeráciu v číselnom rade do 10, – triedi, priraduje, porovnáva, určuje počet predmetov podľa určených kritérií – tvar, veľkosť, farba, počet, – pozná základné geometrické tvary, – pozná určené druhy čiar, – pozná základný princíp merania.

<p>3. Digitálne kompetencie</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru sluchového postihnutia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – samostatne alebo s pomocou učiteľa využíva rôzne zdroje získavania informácií (prostredníctvom informačnokomunikačných technológií, od osôb v okolitom prostredí, z detských kníh, časopisov a encyklopédií, z rôznych médií).
<p>4. Kompetencie učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru sluchového postihnutia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – samostatne alebo s pomocou učiteľa hľadá a objavuje súvislosti medzi jednotlivými informáciami, objavuje tie, ktoré sú nápomocné pri riešení problému, – rieši samostatne alebo s pomocou učiteľa problémy v osobnej a spoločenskej rovine, – rieši samostatne alebo s pomocou učiteľa jednoduché problémové úlohy, – samostatne alebo s pomocou učiteľa hodnotí spontánne a samostatne vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé na veciach, osobách, názoroch, – samostatne alebo s pomocou učiteľa objavuje a nachádza funkčnosť vecí, predstáv alebo myšlienok, uvedomuje si ich zmeny.
<p>5. Sociálne a personálne kompetencie</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru sluchového postihnutia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uvedomuje si vlastnú identitu, – prejavuje v správaní vzťah k sebe a k iným, – vyjadruje svoje pocity a hodnotí svoj vlastný aktuálny citový stav, – správa sa empaticky k svojmu okoliu, – správa sa v skupine, kolektíve podľa spoločenských pravidiel a noriem,

	<ul style="list-style-type: none"> – hrá sa a pracuje vo dvojici, v skupine, kolektíve, – zotrvá v hre a inej činnosti a dokončí ju, – nadväzuje spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými a udržiava s nimi harmonické vzťahy, – s pomocou dospelého aj samostatne pomáha druhým.
6. Občianske kompetencie	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru sluchového postihnutia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ovláda základné informácie o sebe a svojej rodine a najbližšom okolí.
7. Pracovné kompetencie	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru sluchového postihnutia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ovláda základné hygienické a sebaobslužné návyky, – manipuluje s drobnými predmetmi a rôznymi materiálmi, – používa predmety dennej potreby aj základné pracovné nástroje.

Súbor kompetencií slúži ako informácia pre učiteľov, aby vedeli, kam majú smerovať svoje pedagogické pôsobenie prostredníctvom cieľavedomej, zmysluplnej a rozvojových možností dieťaťa so sluchovým postihnutím primeranej výchovno-vzdelávacej činnosti.

4.3 Kompetencie dieťaťa s telesným postihnutím

1. Komunikačné kompetencie	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru telesného postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyjadruje svoje potreby slovne alebo pomocou augmentatívnej a/alebo alternatívnej komunikácie (podporné a náhradné spôsoby komunikácie), – vedie monológ, nadväzuje a vedie dialóg a rozhovor s deťmi a dospelými, – chápe jednoduché požiadavky dospelých, reprodukuje oznamy, texty, názory, – prejavuje predčitateľskú gramotnosť,
-----------------------------------	---

	(závisia od miery narušenia komunikačnej schopností dieťaťa, ktoré má neúplné a nedostatočné rečové zručnosti, slabú aktívnu slovnú zásobu a rôzne abnormality v oblasti interakcie a spôsobe komunikácie).
2. Matematické kompetencie a kompetencie v oblasti vedy a techniky	Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru telesného postihnutia <ul style="list-style-type: none"> – dosahuje základné matematické poznatky a zručnosti.
3. Digitálne kompetencie	Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru telesného postihnutia <ul style="list-style-type: none"> – využíva a získava informácie prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, – dosahuje základnú počítačovú gramotnosť.
4. Kompetencie učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť	Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru telesného postihnutia <ul style="list-style-type: none"> – rieši jednoduché a problémové úlohy samostatne alebo s pomocou, – uplatňuje vlastné predstavy pri riešení problémov, – porovnáva podrobnosti a rozdiely predmetov, javov, osôb, – hodnotí spontánne vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, dobré/zlé, – objavuje algoritmus riešenia úloh pokusom a omylom alebo podľa zadaných inštrukcií.
5. Sociálne a personálne kompetencie	Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru telesného postihnutia <ul style="list-style-type: none"> – plánuje, organizuje a hodnotí činnosť pomocou inej osoby, – zotrvá v hre a inej činnosti, dokončí ju len s pomocou inej osoby, – do istej miery sa vie správať sebaisto, chýba mu asertivita, často si neuvedomuje dôsledky svojho správania vzhľadom na iné osoby.
6. Občianske kompetencie	Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru telesného postihnutia <ul style="list-style-type: none"> – vie identifikovať príbuzenské vzťahy v rodine,

	<ul style="list-style-type: none"> – má základné poznatky o krajine, meste v ktorom žije, – pozná tradície, sviatky a zvyky z regiónu, z ktorého pochádza, – pozná niektoré významné historické objekty svojho bydliska, – pozná základné štátne symboly a znaky.
7. Pracovné kompetencie	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru telesného postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – dosahuje pozitívny vzťah k práci a k zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce, – má osvojené základné pracovné zručnosti a návyky v rôznych pracovných oblastiach, – vie sa orientovať v rôznych oblastiach ľudskej činnosti, – rešpektuje environmentálne hodnoty a chápe dôležitosť recyklácie materiálov a produktov.

Súbor kompetencií slúži ako informácia pre pedagógov, aby vedeli, kam majú smerovať svoje pedagogické pôsobenie prostredníctvom cieľavedomej, zmysluplnej a rozvojových možností dieťaťa s telesným postihnutím primeranej výchovno-vzdelávacej činnosti.

4.4 Kompetencie dieťaťa s narušenou komunikačnou schopnosťou

Profil absolventa dieťaťa s NKS predprimárneho vzdelávania je koncipovaný s ohľadom na kľúčové kompetencie dieťaťa podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (2016) prostredníctvom kompetencií uvedených v nasledujúcej tabuľke:

1. Komunikačné kompetencie	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru NKS</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyjadruje svoje potreby slovne alebo pomocou augmentatívnej a/alebo alternatívnej komunikácie (podporné a/alebo náhradné spôsoby komunikácie), – chápe jednoduché požiadavky dospelých ľudí,
-----------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – reprodukuje oznamy, texty, – vedie monológ, nadväzuje a vedie dialóg a rozhovor s deťmi i dospelými ľuďmi, – počúva aktívne a s porozumením myšlienky a informácie z rôznych médií, – vyjadruje svoje myšlienky, názory, – volí primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na aktuálnu situáciu, – preukazuje predčitateľskú gramotnosť, chápe a rozlišuje, že niektorí ľudia sa dorozumievajú aj inými jazykmi.
<p>2. Matematické kompetencie a kompetencie v oblasti vedy a techniky</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru NKS</p> <ul style="list-style-type: none"> – v hre a rôznych situáciách uplatňuje matematické myslenie, – má osvojené schopnosti slovne (alebo pomocou náhradnej komunikácie/AAK) reprezentovať množstvo, – má osvojený pojem čísla, – uplatňuje vlastné predstavy pri riešení problémov, – nachádza aj neobvyklé odpovede alebo riešenia, – objavuje funkčnosť vecí, predstáv alebo myšlienok, uvedomuje si ich zmeny, – objavuje algoritmus riešenia úloh pokusom a omylom, alebo podľa zadávaných inštrukcií odstraňuje prípadnú chybu, – rieši jednoduché problémové úlohy.
<p>3. Digitálne kompetencie</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru NKS</p> <ul style="list-style-type: none"> – prejavuje radosť zo samostatne získaných informácií, – využíva rôzne zdroje získavania a zhromažďovania informácií aj mimo materskej školy (od osôb v okolitom prostredí, z detských kníh, časopisov a encyklopédií, prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, z rôznych médií),

	<ul style="list-style-type: none"> – zvláda základy ovládania digitálnych technológií a prejavuje primeranú aktivitu pri práci s nimi.
<p>4. Kompetencie učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru NKS</p> <ul style="list-style-type: none"> – prejavuje zvedavosť a spontánny záujem o získavanie nových informácií, – používa primerané pojmy, znaky a symboly, – pozoruje, skúma, experimentuje, – objavuje a hľadá súvislosti medzi vlastnými skúsenosťami a prijímanými poznatkami, – v hre, rôznych aktivitách a situáciách aplikuje získané poznatky a skúsenosti, – kladie otázky a hľadá odpovede, aby porozumelo obklopujúcemu svetu vecí, javov, dejov a vzťahov, – učí sa spontánne (vlastnou zvedavosťou) aj zámerne (pod učiteľovým vedením), – vyvíja vôľové úsilie v hre a inej činnosti, – prekonáva prekážky v učení, – plánuje a organizuje si optimálne prostredie na činnosť, – prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovom učení, – hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, uznáva aj výkon druhých, – zvláda základy učenia sa na základe osobnej motivácie, – naučí sa pracovať s hračkami, knihou, učebnými pomôckami,

	<ul style="list-style-type: none"> – sústredí sa primerane dlhý čas na hru a na zámernú riadenú výchovno-vzdelávaciu činnosť.
<p>5. Sociálne a personálne kompetencie</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru NKS</p> <ul style="list-style-type: none"> – pozerá sa na svet aj očami druhých, – správa sa empaticky k svojmu okoliu, – správa sa v skupine, kolektíve podľa spoločenských pravidiel a noriem, – hrá sa a pracuje vo dvojici, v skupine, kolektíve, plánuje, organizuje a hodnotí činnosť, – zotrvá v hre a inej činnosti a dokončí ju, – preberá spoluzodpovednosť za seba i za činnosť skupiny, – nadväzuje spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými a udržiava s nimi harmonické vzťahy, – rieši konflikty s pomocou dospelých alebo samostatne, – pomáha druhým s pomocou dospelého aj samostatne, – akceptuje a rešpektuje multikultúrne odlišnosti detí a dospelých, – prejavuje ohľaduplnosť k svojmu prostrediu, – uvedomuje si vlastnú identitu, – prejavuje v správaní vzťah k sebe a k iným ľuďom, – vyjadruje svoje pocity a hodnotí svoj vlastný aktuálny citový stav, – odhaduje svoje možnosti a spôsobilosti, – správa sa primerane sebaisto v rôznych situáciách.

6. Občianske kompetencie	Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru NKS <ul style="list-style-type: none"> – uvedomuje si dôsledky svojho správania vzhľadom na iné osoby, – presadzuje sa s ohľadom na seba aj druhých, – obhajuje seba a iných, chorých, osoby so zdravotným znevýhodnením, slabých a bezbranných.
7. Pracovné kompetencie	Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru NKS <ul style="list-style-type: none"> – pozná predmety dennej potreby, – rozlíši predmety podľa veľkosti, tvarov a farby, – pracuje s rôznym materiálom a pomôckami.

Súbor kompetencií slúži ako informácia pre pedagógov, aby vedeli, kam majú smerovať svoje pedagogické pôsobenie prostredníctvom cieľavedomej, zmysluplnej a rozvojových možností dieťaťa s NKS primeranej výchovno-vzdelávacej činnosti.

4.5 Kompetencie dieťaťa s autizmom a inými pervazívnymi poruchami

Profil absolventa dieťaťa s AU alebo ďalšími PVP predprimárneho vzdelávania je koncipovaný s ohľadom na kľúčové kompetencie dieťaťa podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (2016) prostredníctvom kompetencií uvedených v nasledujúcej tabuľke:

1. Psychomotorické kompetencie	Dieťa s AU alebo ďalšími PVP na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru postihnutia <ul style="list-style-type: none"> – používa v činnosti všetky zmysly, nie súčasne viaceré, s ohľadom na individuálne, senzorické špecifiká, – ovláda pohybový aparát a telesné funkcie, – prejavuje túžbu a ochotu pohybovať sa, – ovláda základné lokomočné pohyby, – využíva globálnu motoriku prekonávaním prírodných a umelých prekážok, – orientuje sa v známom priestore.
---------------------------------------	--

<p>2. Komunikačné kompetencie</p>	<p>Dieťa s AU alebo ďalšími PVP na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyjadruje svoje potreby slovne alebo pomocou augmentatívnej a/alebo alternatívnej komunikácie (podporné a náhradné spôsoby komunikácie), – chápe a vykoná jednoduché situačné inštrukcie viazané k daným režimovým aktivitám, – učí sa receptívnu reč podľa svojej aktuálnej vývinovej úrovne, – odpovie na jednoduchú otázku – funkčne.
<p>3. Matematické kompetencie a kompetencie v oblasti vedy a techniky</p>	<p>Dieťa s AU alebo ďalšími PVP na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru zdravotného postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – vytvára poradie predmetov podľa určitého pravidla, – v hre a rôznych situáciách uplatňuje pojmy na vyjadrenie množstva a čísla.
<p>4. Digitálne a informačné kompetencie</p>	<p>Dieťa s AU alebo ďalšími PVP na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru zdravotného postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – naučí sa cielene pracovať určitý čas za stolom (individuálne), – zvláda základy ovládania digitálnych technológií, – využíva rôzne zdroje získavania informácií aj mimo materskej školy (od blízkych osôb, z detských kníh, časopisov a encyklopédií, prostredníctvom informačnokomunikačných technológií, z rôznych médií).
	<p>Dieťa s AU alebo ďalšími PVP na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru zdravotného postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – učí sa pod učiteľovým vedením, – uplatňuje organizovanú štruktúru miesta, času a postupu činnosti, – sústreď sa primerane dlhý čas na hru a na zámernú riadenú výchovno-vzdelávaciu činnosť, – prejavuje aktivitu v individuálnom učení sa,

<p>5. Kompetencie učiť sa, riešiť problémy, funkčne používať úsudok</p>	<ul style="list-style-type: none"> – hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, – zvláda základy učenia sa pod vedením učiteľa, – rieši s pomocou učiteľa problémy v osobnej a spoločenskej rovine, – rieši jednoduché problémové úlohy, – poznáva účel predmetov, – manipuluje s nimi podľa ich účelu, – poznáva, čo je dobré/zlé na veciach, osobách, – objavuje a nachádza funkčnosť vecí, – využíva naučené pojmy, znaky a symboly, – pozoruje, – kladie otázky.
<p>6. Sociálne a personálne kompetencie</p>	<p>Dieťa s AU alebo ďalšími PVP na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru zdravotného postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – uvedomuje si vlastnú identitu (v závislosti od stupňa a charakteru svojho postihnutia), – vyjadruje svoje pocity, – poznáva, čo sa mu páči/nepáči, vyjadruje svoje potreby, – požiada vhodným spôsobom o pomoc, keď si to situácia vyžaduje, – používa základné spoločenské konvencie, – hrá sa vo dvojici, – nadväzuje očný kontakt.
<p>7. Občianske kompetencie</p>	<p>Dieťa s AU alebo ďalšími PVP na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru zdravotného postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – poznáva, čo je správne/nesprávne, – poznáva, čo je dobré/zlé, – rešpektuje dohodnuté pravidlá spoločensky prijateľného správania, – spoznáva základné pojmy z najbližšieho okolia, rodiny.
<p>8. Pracovné kompetencie</p>	<p>Dieťa s AU alebo ďalšími PVP na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru svojho znevýhodnenia</p> <ul style="list-style-type: none"> – poznáva účel predmetov, – manipuluje s nimi podľa ich účelu, – naučí sa pracovať s hračkami, knihou, učebnými pomôckami,

	<ul style="list-style-type: none"> – osvojuje si pracovné správanie, pracovné návyky, – naučí sa pracovať určitý čas cielene, individuálne za stolom, – zapája sa adekvátne na určitý čas do spoločných aktivít.
--	---

Súbor kompetencií slúži ako informácia pre pedagógov, aby vedeli, kam majú smerovať svoje pedagogické pôsobenie prostredníctvom ciel'avedomej, zmysluplnej a rozvojovým možnostiam dieťaťa s AU alebo ďalšími PVP primeranej výchovno-vzdelávacej činnosti.

4.6 Kompetencie dieťaťa s viacnásobným postihnutím

Profil absolventa dieťaťa s viacnásobným postihnutím (ďalej aj „VNP“) predprimárneho vzdelávania je koncipovaný s ohľadom na kľúčové kompetencie dieťaťa podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (2016) pri rešpektovaní špecifických osobitostí vyplývajúcich z viacnásobného postihnutia a individuálnych možností a schopností dieťaťa s VNP prostredníctvom kompetencií uvedených v nasledujúcej tabuľke:

<p>1. Komunikačné kompetencie</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru viacnásobného postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyjadruje svoje potreby slovnou alebo pomocou augmentatívnej a/alebo alternatívnej komunikácie – (podporné a náhradné spôsoby komunikácie), – nadväzuje očný kontakt pri komunikácii, – reaguje na svoje meno, – primerane, podľa svojich schopností vyjadruje súhlas/nesúhlas, – reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku, hlasnosť prejavu prispôsobuje situácii), – chápe jednoduché požiadavky dospelých, reprodukuje básne, riekanky, jednoduchý oznam, – vyjadruje podľa svojich možností aspoň na elementárnej úrovni svoje myšlienky, názory bez/s pomocou učiteľa, – reprodukuje samo alebo s pomocou učiteľa aspoň na elementárnej úrovni osvojené poznatky.
--	---

<p>2. Matematické kompetencie</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru viacnásobného postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – priraduje a triedi predmety podľa určitých kritérií, – pozná a rozlišuje základné geometrické tvary, – oboznamuje sa s pojmami málo – veľa, – oboznamuje sa s číselným radom, – oboznamuje sa so základmi matematických predstáv, – orientuje sa v priestore a rovine bez/s pomocou učiteľa, – objavuje a nachádza funkčnosť vecí, uvedomuje si ich význam.
<p>3. Digitálne kompetencie</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru viacnásobného postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – pozná a prípadne aj využíva rôzne zdroje získavania informácií prostredníctvom sledovania informačnokomunikačných technológií, z rôznych médií bez/s pomocou učiteľa, – aplikuje elementárne zručnosti v činnostiach s informačnými a komunikačnými technológiami a s detskými edukačnými programami bez/s pomocou učiteľa, – pozná niektoré mobilné komunikačné prostriedky, □ využíva rôzne zdroje získavania informácií bez/s pomocou učiteľa, – dokáže samostatne alebo s pomocou ovládať jednoduchú digitálnu hračku/pomôcku.
<p>4. Kompetencie učiť sa, riešiť problémy</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru viacnásobného postihnutia □</p> <ul style="list-style-type: none"> – prejavuje primerane svojim možnostiam zvedavosť a spontánny záujem o spoznávanie nového, – využíva samo alebo s pomocou primerané pojmy, znaky a symboly, – pozoruje, opakuje, precvičuje, napodobňuje,

	<ul style="list-style-type: none"> – aplikuje v hre, v rôznych aktivitách a situáciách získané poznatky a skúsenosti, – zotrvá v hre a inej činnosti a dokončí ju, – vyvíja vôľové úsilie v hre a inej činnosti, – hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, □ naučí sa pracovať s hračkami, knihou, učebnými pomôckami alebo dokáže s nimi pracovať s pomocou učiteľa, – oboznamuje sa s rôznymi druhmi úchopov a snaží sa ich využívať pri rôznych manipulačných činnostiach, – oboznamuje sa s konštrukčnými a deštrukčnými manipulačnými činnosťami s rôznymi druhmi stavebníc a edukačných pomôcok, – prejavuje a rozvíja grafomotorické zručnosti (<i>s prihliadnutím na druh a stupeň zmyslového, telesného a mentálneho postihnutia</i>), – rieši problémové úlohy bez/s pomocou učiteľa, – rieši jednoduché úlohy pokusom a omylom alebo podľa zadaných inštrukcií, pričom využíva svoje doterajšie skúsenosti, – objavuje a nachádza funkčnosť vecí, uvedomuje si ich zmeny.
<p>5. Sociálne a personálne kompetencie</p>	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru viacnásobného postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – správa sa empaticky k svojmu okoliu, – rozlišuje známe a neznáme osoby, – hrá sa a pracuje vo dvojici, v skupine, v kolektíve, – nadväzuje spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s inými, – rieši konflikty s pomocou dospelých alebo samostatne, – uvedomuje si vlastnú identitu, – prejavuje svoje pocity, – primeraným spôsobom sa presadzuje v aktivitách, □ správa sa spoločensky a

	<p>podľa určených pravidiel slušného správania,</p> <ul style="list-style-type: none"> – podľa dohodnutých kritérií hodnotí samostatne alebo s pomocou učiteľa vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé na veciach alebo osobách.
6. Občianske kompetencie	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru viacnásobného postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – uvedomuje si vlastnú identitu, – pozná niektoré svoje osobné údaje, – správa sa v skupine, v kolektíve podľa určených spoločenských pravidiel a noriem, – orientuje sa v spoločenskom prostredí, – zaujíma sa o dianie v rodine, v materskej škole, v bezprostrednom okolí.
7. Pracovné kompetencie	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru viacnásobného postihnutia</p> <ul style="list-style-type: none"> – zvláda samostatne alebo s pomocou inej osoby sebaobslužné činnosti, – oboznamuje sa a utvára si základné hygienické návyky, oboznamuje sa a utvára si základné návyky pri stolovaní, – využíva bez/s pomocou učiteľa hrubú a jemnú motoriku prekonávaním prekážok, – podľa svojich schopností prejavuje na elementárnej úrovni grafomotorickú gramotnosť, – adekvátne a podľa svojich schopností používa hračky, edukačné pomôcky a predmety dennej potreby, – pracuje samostatne alebo s pomocou inej osoby s prírodným materiálom, – oboznamuje sa a utvára si základné pracovné návyky.

Súbor kompetencií slúži ako informácia pre učiteľov, aby vedeli, kam majú smerovať svoje pedagogické pôsobenie prostredníctvom cieľavedomej, zmysluplnej a rozvojových

možnostiam dieťaťa s viacnásobným postihnutím primeranej a individuálne orientovanej výchovno-vzdelávacej činnosti.

5 Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania

Štandardná dĺžka dochádzky predprimárneho vzdelávania je tri roky, ale závisí od psychickej a školskej zrelosti dieťaťa. Materská škola je s celodennou a poldennou prevádzkou, podľa žiadosti rodiča. Na elokovanom pracovisku na Požiarnickej ulici je poldenná prevádzka. Čas odchodu dieťaťa je možné dohodnúť aj individuálne s učiteľkami. V prípade záujmu je možné poskytnúť aj ubytovanie v školskom internáte.

6 Učebné osnovy

Učebné osnovy sú vypracované pre deti s rôznymi druhmi postihnutia (viď prílohy). Sú podrobnejšie rozpracované do desiatich obsahových celkov. Jeden obsahový celok je určený na jeden mesiac. Každý obsahový celok pozostáva zo štyroch týždenných tém, v prípade decembra a februára sú to tri týždenné témy z dôvodu plánovaného prerušenia prevádzky materskej školy. Obsahový celok pozostáva z názvu, charakteristiky, týždenných tém, obsahu a špecifických cieľov, ktoré musia byť plnené pri jednotlivých týždenných témach. Učebné zdroje pre deti a učiteľky nie sú konkrétne určené, sú v kompetencii učiteliek. Týždenné témy nemusia byť v určenom poradí. Môžu sa zameniť, ak je to potrebné /Vianoce, Veľká noc...). Za jednotlivými obsahovými celkami sú zaradené špecifické ciele, ktoré sa plnia každý deň a špecifické ciele, ktoré sa plnia aspoň raz týždenne. Tieto ciele sa do plánov výchovno-vzdelávacej činnosti nepíšu.

Pre deti, ktoré majú odporúčanie vzdelávať sa podľa IVP, učiteľky pripravujú individuálne plány s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia. Individuálny výchovno-vzdelávací plán je vypracovaný pre každé dieťa na aktuálny školský rok a tvorí súčasť školského vzdelávacieho programu. V IVP sú ciele, ktoré by malo dieťa zvládnuť podľa vstupnej diagnostiky, ktorú urobila učiteľka. Ak je to dieťa napríklad s mentálnym postihnutím v kombinácii s autizmom, vyberajú učiteľky ciele z učebných osnov určených pre obidve postihnutia. Pre dieťa s mentálnym a telesným postihnutím vyberajú učiteľky z týchto špecifických cieľov. Tiež vyberajú z cieľov, ktoré sú určené na plnenie každý deň a na plnenie raz týždenne.

Postup tvorby individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu:

Vstupná diagnostika - spracovanie vstupnej diagnostiky dieťaťa:

Diagnostická doba: Zistujeme vývinovú (mentálnu) úroveň dieťaťa v pomere k fyzickému veku dieťaťa, aktuálnu úroveň schopností, vedomostí, zručností a návykov dieťaťa v príslušnom období. **Diagnostická doba pri vstupnej diagnostike** je pri deťoch,

1 mesiac – spravidla je to mesiac **september**. Ak nastane situácia, kedy dieťa nie je prítomné v mesiaci september, jeho diagnostická doba je **1 mesiac od príchodu do školy**. V prípade dieťaťa, u ktorého **nie je možná 1 mesačná diagnostická doba** (výrazný regres, novoprijaté deti), je možné predĺženie diagnostickej doby na viac ako **1 mesiac, spravidla do 3 mesiacov**.

Zisťovanie vývinovej úrovne dieťaťa, jeho schopností, vedomostí, poznatkov, zručností a návykov v jednotlivých vzdelávacích oblastiach:

Jazyk a komunikácia - motorika rečových orgánov, vývin reči, porozumenie reči, mikromotorika očných pohybov, zrakové vnímanie, sluchové vnímanie.

Matematika a práca s informáciami - zrakové vnímanie, taktilné vnímanie, diferenciácia: množstvo, veľkosť, tvar, farba.

Človek a príroda – základná orientácia, čuchové, chuťové vnímanie, poznávanie prírody.

Človek a spoločnosť – sociabilita (vzťah k sebe samému vyrovnaný/nevyrovnaný s postihnutím, úsilie o sociálne kontakty, pozícia v skupine, vzťah k ostatným členom, sklony k agresivite, frekvencia a intenzita porušovania spoločenských, morálnych a právnych noriem, vývin hry.

Človek a svet práce – taktilné vnímanie, zrakové vnímanie, poznávanie materiálu, sebaobslužné zručnosti a návyky, pracovné zručnosti.

Umenie a kultúra – jemná motorika, zrakové vnímanie, výtvarné zručnosti, sluchové vnímanie, vnímanie reprodukcie rytmu a melódie, schopnosť reprodukovania hudby, piesne.

Zdravie a pohyb - hrubá motorika.

Vypracovanie individuálneho výchovno-vzdelávacieho plánu pre dieťa na obdobie október – január – vyberajú sa ciele z učebných osnov, z obsahového celku pre príslušný mesiac. Učiteľka ich vyberie na základe vstupnej diagnostiky tak, aby rešpektovali vývinovú úroveň dieťaťa, jeho doterajšie schopnosti, vedomosti zručnosti a návyky a mohli byť podkladom rozvíjania osobnosti dieťaťa. V tomto časovom období nedochádza k redukcii vybraných cieľov.

Rediagnostika dieťaťa k 31. 1., na jej základe sa vypracováva individuálny výchovno-vzdelávací plán pre dieťa na obdobie **február – jún**. V tejto rediagnostike učiteľka zhodnotí predošlé obdobie výchovno-vzdelávacej činnosti dieťaťa a následne vypracuje individuálny výchovno-vzdelávací plán na ďalšie obdobie. Podľa toho, ako dieťa napredovalo, má učiteľka možnosť navýšiť počet cieľov, alebo pri regrese ich počet znížiť.

Individuálny výchovno-vzdelávací plán učiteľky vypracúvajú podľa nasledujúceho vzoru:

Materská škola, Masarykova 11175/20C, Prešov
Označenie triedy

IDIVIDUÁLNY VÝCHOVNO – VZDELÁVACÍ PLÁN
na školský rok

Meno:

Dátum narodenia:

PPPPV:

Triedna učiteľka:
Učiteľka:
Pomocná vychovávateľka:

1.Diagnostika:

Osobná anamnéza:
Rodinná anamnéza:
Sociálna anamnéza:
Diagnóza:
Alergie:

Vstupná diagnostika k 30.9.

A). ADAPTÁCIA A PREJAVY SPRÁVANIA:

Adaptácia na prostredie ŠMŠ:
Emocionálne prejavy:

B). KONTAKTY DIEŤAŤA:

Kamarátske vzťahy:
Vzťahy s dospelými:

C). KOMUNIKÁCIA:

Verbálne prejavy:
Neverbálne prejavy:
Slovná zásoba:

D). MOTORIKA

Hrubá motorika:
Jemná motorika:
Grafomotorika:

2. Edukačný model:

Vyučovací jazyk: Slovenský jazyk.
Forma vzdelávania:

Kľúčové kompetencie:

1.Komunikačné kompetencie:

Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru
..... postihnutia

2.Matematické kompetencie:

Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru
..... postihnutia

3.Digitálne kompetencie:

Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru
..... postihnutia

4. Kompetencie učiť sa, riešiť problémy:

Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru ..... postihnutia

5. Sociálne a personálne kompetencie:

Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru ..... postihnutia

6. Občianske kompetencie:

Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru ..... postihnutia

7. Pracovné kompetencie:

Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru ..... postihnutia

CHARAKTERISTIKA OBSAHU VZDELÁVANIA:

Pri edukácii dieťaťa sa bude vychádzať z učebných osnov pre deti ..... postihnutím, v súlade so ŠVP a ŠkVP(Školský vzdelávací program „Krok za krokom spoznávajme svet“).

Podľa výsledkov vstupnej diagnostiky, v obsahu edukácie budú témy vyberané podľa aktuálnych schopností dieťaťa. Špecifické ciele budú následne upravené na výchovno-vzdelávacie ciele, aby dochádzalo k pozitívnej motivácii a rozvoju schopností dieťaťa.

Podporné edukačné modely:

Kompenzačné pomôcky:

Povinné personálne zabezpečenie: Na edukácii sa budú spolupodieľať učiteľka a pomocná vychovávateľka.

Ďalšie intervencie:

3.Obsah edukácie na obdobie október .....- január .....

OKTÓBER

Špecifický cieľ:

Výchovno- vzdelávací cieľ:

NOVEMBER

Špecifický cieľ:

Výchovno- vzdelávací cieľ:

DECEMBER

Špecifický cieľ:

Výchovno- vzdelávací cieľ:

JANUÁR

Špecifický cieľ:

Výchovno- vzdelávací cieľ:

Legenda:

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia – JaK

Matematika a práca s informáciami- MaPI

Človek a príroda- ČaP

Človek a spoločnosť- ČaS

Človek a svet práce- ČaSP

Umenie a kultúra- UaK

Zdravie a pohyb- ZaP

Druh postihnutia: *napr.:* Mentálne postihnutie - MP

Triedna učiteľka:

Vedúca MZ:

Informovaný súhlas zákonného zástupcu / zástupcu zariadenia

Podľa § 7a odst. 1 písm. a zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstva školstva Slovenskej republiky, podľa ktorého môže škola vzdelávať žiaka podľa individuálneho vzdelávacieho programu s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka/ zástupcu zariadenia

Vyjadrenie zákonného zástupcu žiaka/ zástupcu zariadenia

Svojím podpisom potvrdzujem, že som bol informovaný a poučený o obsahu individuálneho vzdelávacieho programu na obdobie školského roka ....., ktorého súčasťou je aj individuálny vzdelávací plán vypracovaný Spojenou školou internátnou, Masarykova 11175/20C, Prešov.

V Prešove dňa:

Podpis zákonného zástupcu/zástupcu zariadenia

Riaditeľka školy:

4.Obsah edukácie na obdobie február .....- jún .....

FEBRUÁR

Špecifický cieľ:

Výchovno- vzdelávací cieľ:

MAREC

Špecifický cieľ:

Výchovno- vzdelávací cieľ:

APRÍL

Špecifický cieľ:

Výchovno- vzdelávací cieľ:

MÁJ

Špecifický cieľ:

Výchovno- vzdelávací cieľ:

JÚN

Špecifický cieľ:

Výchovno- vzdelávací cieľ:

Legenda:

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia – JaK
Matematika a práca s informáciami- MaPI
Človek a príroda- ČaP
Človek a spoločnosť- ČaS
Človek a svet práce- ČaSP
Umenie a kultúra- UaK
Zdravie a pohyb- ZaP
Druh postihnutia: *napr.:* Mentálne postihnutie - MP

Triedna učiteľka:

Vedúca MZ:

Informovaný súhlas zákonného zástupcu / zástupcu zariadenia

Podľa § 7a odst. 1 písm. a zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstva školstva Slovenskej republiky, podľa ktorého môže škola vzdelávať žiaka podľa individuálneho vzdelávacieho programu s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka/ zástupcu zariadenia

Vyjadrenie zákonného zástupcu žiaka/ zástupcu zariadenia

Svojím podpisom potvrdzujem, že som bol informovaný a poučený o obsahu individuálneho vzdelávacieho programu na obdobie školského roka ....., ktorého súčasťou je aj individuálny vzdelávací plán vypracovaný Spojenou školou internátnou, Masarykova 11175/20C, Prešov.

V Prešove dňa:

Podpis zákonného zástupcu/zástupcu zariadenia

Riaditeľka školy:

Súčasťou individuálneho výchovno-vzdelávacieho plánu sú aj kopie správ z psychologického a špeciálno-pedagogického vyšetrenia.

Svoj týždenný plán výchovno-vzdelávacej činnosti učiteľky vypracujú v súlade IVP. Napíšu meno dieťaťa, postup činnosti, ktorý je na celý týždeň, stratégie, pomôcky a na konci týždňa zaznamenajú svoje hodnotenia detí. Plány zapíšu do tabuľky (viď. Tab. č. 1) a v piatok pred jeho plnením odovzdajú na podpis zástupkyň riaditeľky školy.

Tabuľka č. 1:

Obsahový celok:

Téma týždňa:

Týždeň:

Vypracovala:

Podpis ZRŠ:

MENO	POSTUP	STRATÉGIE	POMÔCKY	HODNOTENIE	PLNENIE

Pre deti, ktoré nie sú vzdelávané podľa IVP, učiteľky týždenné témy rozpracovávajú v plánoch výchovno-vzdelávacej činnosti. Zo Školského vzdelávacieho programu (ŠkVP) vyberú špecifické ciele, do plánov zapíšu skratku postihnutia, skratku vzdelávacej oblasti, číslo cieľa a následne ho upraví na výchovno-vzdelávací cieľ podľa úrovne detí. Pri deťoch s mentálnym postihnutím vyberajú špecifické ciele podľa stupňa postihnutia dieťaťa. Heslovite zapíšu činnosť dňa, stratégie a pomôcky. Po skončení edukačnej činnosti zapíšu svoje postrehy do hodnotenia. Výchovno-vzdelávaciu činnosť, ktorú si učiteľky naplánujú si zapisujú do pripravených tabuliek (viď. Tab. č. 2) a vždy v piatok, pred plánovanou činnosťou, odovzdajú na podpis zástupkyň riaditeľky školy.

Tabuľka č. 2:

Obsahový celok:

Téma týždňa:

Týždeň:

Vypracovala:

Podpis ZRŠ:

DÁTUM	ŠPEC. CIELE	VÝCHOVNO-VZDEL.CIELE	POSTUP	STRATÉGIE	POMÔCKY	HODNOTENIE	PLNENIE

6.1 Obsahové celky a týždenné témy

Obsahový celok	Týždenná téma
<i>MÔJ DOMOV</i>	Držte ma za rúčku. Ja a moja rodina. Moji kamaráti. Moje mesto.
<i>ČAROVNÁ JESEŇ</i>	Zem a jej plody. Počasie. Bezpečnosť na ceste. Starký a starká.
<i>ŽIJEME ZDRAVO</i>	Potraviny a stravovanie. Ovocie a zelenina. Ľudské telo a zdravie. Daj čižmičky na nožičky.
<i>ZIMNÉ RADOVÁNKY</i>	Mikuláš. Pripravme sa na Vianoce. Vianoce.
<i>ZAČÍNAME NOVÝ ROK</i>	Tancuj, tancuj, vykrúcaj. Hviezdy a planéty. Zvieratká vtáčiky v zime. Zimné športy.
<i>AJ ZIMA JE ČAROVNÁ</i>	Geometrické útvary. Predmety a ich vlastnosti. Fašiangy.
<i>KNIHA NÁŠ KAMARÁT</i>	Z rozprávky do rozprávky...
<i>PRÍRODA SA ZOBUDILA</i>	Veľká noc. Magická lúka. Chránime našu Zem. My sme malí remeselníci.
<i>MÁME RADI ZVIERATKÁ</i>	Domáce zvieratá. Zvieratá v lese. Zvieratá v ZOO. Aj chrobáčik je môj kamarát.
<i>TEŠÍME SA NA LETO</i>	My sme deti veselé. Hračky. Letné športy. Cestujeme na prázdniny.

6.2 Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

Je to ponuka stratégií (metódy, zásady, formy práce), ktoré využívajú učiteľky podľa svojho uváženia. Pri jednotlivých obsahových celkoch v učebných osnovách sa stratégie nenachádzajú.

Metódy

Pedagogické:

Slovné: motivačný rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie,

Demonštračné: demonštrácia, názorné predvedenie, prezentácia na PC, film,

Hra

Špeciálno-pedagogické:

Metóda viacnásobného opakovania informácií

Metóda nadmerného zvýraznenia informácií

Metóda multisenzorickej percepcie

Metóda optimálneho kódovania

Metóda sprostredkovania náhradnými komunikačnými systémami

Metóda modifikácie kurikula

Metóda intenzívnej motivácie

Metóda algoritmizácie kurikula

Metóda zapojenia kompenzačných technických prostriedkov

Metóda postupnej symbolizácie

Metóda zapojenia náhradných kanálov

Metóda pozitívnej psychickej tonizácie

Metóda aplikácie individuálnych vzdelávacích programov

Zásady:

primeranosti, postupnosti, individuálneho prístupu, uvedomelosti a aktivity, komplexného rozvoja, vedeckosti, spojenia teórie s praxou, emocionálnosti, trvácnosti, sústavnosti, spätnej väzby.

Formy práce:

Individuálna

Skupinová

Frontálna

7 Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom je slovenský jazyk.

8 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí

Hodnotenie dieťaťa v špeciálnej materskej škole je jednou z dôležitých činností učiteľky. Má na dieťa veľmi veľký a dlhodobý vplyv. Každý deň prináša množstvo príležitostí na hodnotenie. Deti sa hodnotia prostredníctvom diagnostiky, rozhovoru, pozorovania, dialógu s rodičmi a na základe výtvarného prejavu dieťaťa. Hodnotia sa priebežne počas celého pobytu v materskej škole. Postrehy z pozorovania dieťaťa učiteľky zaznamenávajú do hárkov, ktoré sú na túto činnosť určené a sú súčasťou diagnostického záznamu dieťaťa. Dieťa je pri hodnotení porovnávané samo zo sebou. Porovnáva sa jeho progres, ale niekedy aj regres v priebehu absolvovania predprimárneho vzdelávania. Každé dieťa má aj svoje portfólio, kde sú všetky výtvarné práce a portfólio s grafomotorickými cvičeniami. Deti sú komplexne hodnotené aj na jednotlivých hodnotiacich zasadnutiach pedagogickej rady počas školského roka. K tomuto hodnoteniu detí majú učiteľky vypracovanú hodnotiacu škálu, podľa ktorej deti hodnotia.

